

MUZEUL ȘI FUNCȚIA EDUCATIV-CIVICĂ A ISTORIEI

Liviu ȘTEFĂNESCU

„... este vorba în primul rînd de trecutul cu care ne mindrim, de lupta pentru eliberare națională și socială, de tradițiile progresiste ale învățămîntului, științei și culturii poporului nostru — și vrem ca în activitatea noastră să ținem seama de acest trecut”.

Nicolae CEAUȘESCU

Latinii obișnuiau să spună despre istorie că este „magister vitae”. Preluînd dictonul, Mihail Kogălniceanu făcea o precizare deosebit de interesantă : „Istoria trebuie să fie, și a fost întotdeauna, cartea de căpetenie a popoarelor, și fiecărui om îndeosebi; pentru că fiecare stare, fiecare profesie află în ea reguli de purtare, sfat la îndoirile sale, învățătură la neștiința sa, îndemn la slavă și la fapță bună”^{*}.

În etapa construirii societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră, istoria și muzeul de istorie și-au căpătat funcții deosebite în educarea omului-cetățean din patria noastră. Exemplele, evenimentele istorice obțin în muzeu forța convingerilor proprii, a contactului nemijlocit cu lucruri ce „vorbesc”.

Reunind la București vestigii importante, referitoare la istoria societății omenești de pe teritoriul țării, Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România a completat rețeaua muzeală națională cu o instituție necesară în munca de făurire a cetățeanului constructor al socialismului și comunismului.

Respectînd indicațiile date de conducerea superioară de partid, Muzeul de istorie al R. S. România a devenit încă de la deschidere un centru important în formarea convingerilor civice ale oamenilor muncii. În acest sens muzeul a desfășurat o intensă activitate instructiv-educativă, îmbinînd posibilitățile bazei sale expoziționale cu forme și metode complementare, utile și eficiente.

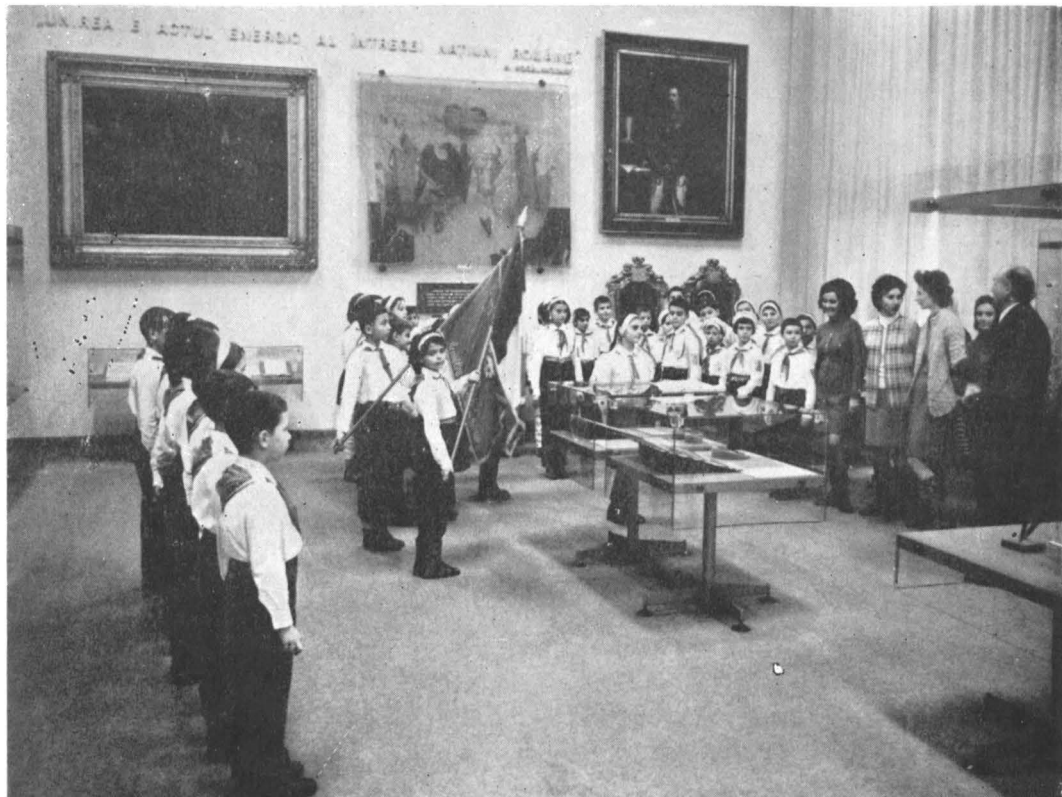
În acest articol ne vom referi numai la unele din cele mai noi acțiuni inițiate și desfășurate în cadrul muzeului și în afara lui.

Astfel, împreună cu Universitatea populară București și Comitetul municipal U.T.C. București, s-a organizat cursul „Istoria României în mărturii originale”, pentru tinerii din producție. Programat în opt etape — lecții lunare, cursurile au fost precedate de o expunere în sala de conferințe și urmate de vizite în muzeu. Apoi, împărțiți în grupe mai mici, tinerii au primit explicații, în fața vitrinelor, la toate întrebările lor. Pentru cunoașterea impresiilor sau nedumeririlor, tinerii cursanți au fost solicitați să le consemneze în fișa de prezentă, la rubrica „Vreau să știu”. Următoarea lecție începea cu răspunsurile la întrebări, care interesa întreaga grupă de cursanți, răspunsurile individualizate, restrinse, dîndu-se direct, în convorbiri cu preopinienții sau în scris. O asemenea vizită-lecție a durat 2—3 și chiar 4 ore fără să plictisească, ba chiar reușind să captiveze auditoriul.

Concomitent cu acest curs, împreună cu Comitetul Central al U.T.C. și Universitatea populară București, s-a inițiat, pentru prima dată la noi în țară, „Cursul prin corespondență”. Eficacitatea acestuia se dovedește a fi deosebită, dacă avem în vedere ritmicitatea, conștiinciozitatea și promptitudinea cu care tinerii însetați de cunoaștere, au efectuat temele de control, le-au expediat cu poșta, așteaptă răspunsurile, nota, cuvintele de îndemn și mai ales explicațiile la nedumeririle și îndoilele pe care le-au avut.

O altă preocupare a avut în vedere pe școlarii-vizitatori, care, din investigațiile noastre, populează în proporție de peste 33 % sălile muzeului. În colaborare cu Ministerul Educației și Învățămîntului, pe baza unui program comun, au fost organizate lecțiile de istorie în muzeu. Ca noutate în activitatea cu școlarii o constituie experimentul cu preșcolarii, în cadrul căruia s-a pus accent mai mult pe însușirea

* M. Kogălniceanu, *Opere*, tomul I, „Serieri istorice”, București, 1946, pag. 22.

Primirea școlarilor în rindul organizației de pionieri la Muzeul de istorie a R.S.R.

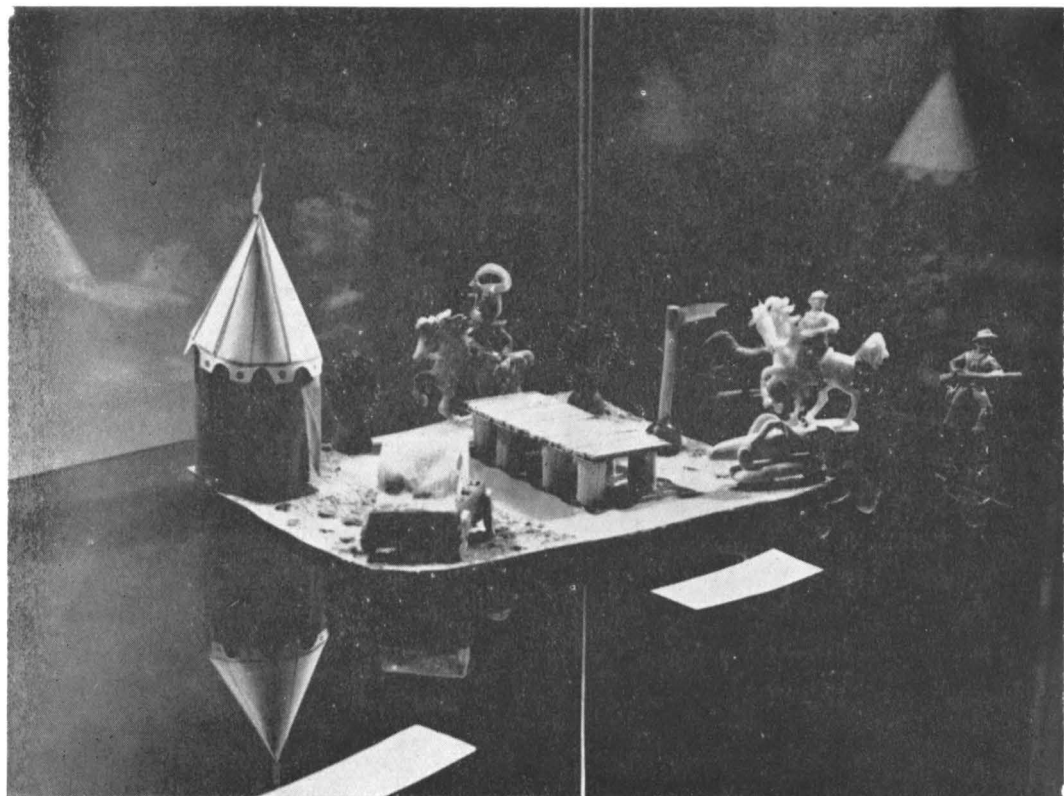
comportamentului social în muzeu al micilor vizitatori. S-a urmărit ca aceștia să fie inițiați cu primele deprinderi civice ce se cer în timpul vizitei în muzeu : prezentarea biletului de intrare, comportarea în public și față de exponate, considerându-le bunuri ale societății și nu jucării etc. De asemenea, crearea unei atmosfere adecvată vârstei lor, prin recitarea unor poezii cu caracter patriotic, reproducerea explicațiilor despre exponate și personalitățile istorice. Expoziții speciale și spectacole mai complexe, decât recitățile desfășurate în sălile expoziției permanente, au întregit munca cu micii vizitatori la muzeu.

Experimentăm, din septembrie 1972, o acțiune programată pe o perioadă mai mare de timp : „Ora de dirigenție în muzeu”. Pentru realizarea unui complex educativ al școlarilor, s-a prevăzut ca activitățile să se desfășoare prin vizite la Muzeul de istorie al R. S. România, Muzeul tehnicii, Muzeul de artă al R. S. România, Muzeul satului, Muzeul literaturii române, Muzeul „George Enescu”, Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa” și Muzeul de istorie a partidului, a mișcării revoluționare și democratice din România. Ansamblul acestor vizite —, la care s-a cerut concursul și colegilor de la celelalte muzee —, urmărește să contribuie la formarea deprinderilor cetățeanului de mâine, la consolidarea cunoștințelor, educarea patriotică, ateistă, estetică și gândirii tehnice a elevilor.

Un program al acestui experiment, aplicat deocamdată la patru școli și licee din capitală, ne-a dus la concluzii încurajatoare pentru viitor. Ora de dirigenție desfășurată în muzeu, în mijlocul expozitelor, pe temeiul unor referate, al unor întrebări, cu completarea privirii active (și nu contemplative) a obiectelor, se dovedește utilă, eficientă. Așa, de exemplu, orele de dirigenție ale căror teme au fost „Decebal, model etic”, sau „Comuniștii în luptă pentru proclamarea republicii”, au impresionat în mod deosebit pe tinerii vizitatori ai muzeului.

Conceptul ca un experiment pe timp de trei ani, „Ora de dirigenție în muzeu” urma să se finalizeze în decembrie 1975, cu eșantioanele de început. Dar rezultatele pozitive obținute au creat premisa extinderii inițiativei chiar din toamna acestui an.

În acest an, la muzeu, s-a asigurat pregătirea unor propagandiști de la cercurile de învățământ politic, care dezbate teme de istoria patriei. Pentru început, s-au organizat activități cu propagandiștii sectorului IV al capitalei. Lunar, aceștia s-au întâlnit în sala de conferințe a muzeului pentru pregătire teoretică, continuată în expoziție pe temeiul cunoașterii și recunoașterii exponatelor — obiecte, do-

Castelul Huniazilor — machetă realizată de copii grădiniței Ministerului Justiției, sub îndrumarea tov. Liliانا Zaharescu

cumente mai ales — sub îndrumarea specialiștilor muzeului. Muzeograful le explică valoarea și semnificația exponatelor, răspund la întrebări, aduc la zi informația cu noile documente și indicații de partid apărute între timp.

Metoda pregătirii propagandiștilor la muzeu s-a folosit și pentru cei de la învățământul politic U.T.C., care studiază teme legate de lupta și activitatea tineretului din trecut și de astăzi, de istoria patriei și a luptei revoluționare a poporului condus de Partidul Comunist Român.

De asemenea la Muzeul de istorie al R. S. România își desfășoară activitatea cercurile de învățământ politic cu profesorii de istorie din sectorul IV, activitate cu eficiență și în creșterea lor profesională.

Cu titlul de experiment se desfășoară studiul cu tinerele fete de la Fabrica de confecții și tricotaie București. Acestea, îndrumate de propagandiștii lor, vin lunar și vizitează sălile muzeului legate tematic de lecția discutată și dezbătută la învățământul politic U.T.C.

Rezultatele obținute prin aceste acțiuni de pregătire a propagandiștilor sau de organizare a unor cursuri de învățământ politic în incinta muzeului, ne îndreptătesc să milităm pentru extinderea acestei forme de pregătire și pentru celelalte sectoare ale capitalei, precum și pentru cadrele didactice din județul Ilfov. Cum majoritatea specialiștilor din muzeu sînt și membri ai catedrelor de istorie de pe lângă cabinetele de partid, sudura ideologică și educativă ce se realizează în cursul activităților cu auditoriul aduce un spor important la reușita lor.

Pe lângă aceste acțiuni, desfășurate la sediul muzeului, specialiștii s-au deplasat la sate pentru a contribui la activitatea cultural-educativă a căminelor culturale și muzeelor județene. În afară de formele și metodele tradiționale, s-au experimentat forme noi. O acțiune eficientă la sate, inițiată împreună cu muzeele județene, a fost cea denumită „La gura sobei”. În cadrul acesteia, microbuzul a transportat specialiști și fotoexpoziții la căminele culturale din județele Ilfov, Ialomița, Teleorman, Dîmbovița și Prahova unde, la întîlnirile cu sătenii, au fost dezbătute unele aspecte și probleme importante ale istoriei patriei noastre.

Folosind forme și metode consacrate sau înnoindu-le în raport de necesități și publicul său, Muzeul de istorie al R. S. România contribuie prin toate posibilitățile materiale puse la dispoziția sa la realizarea programului cultural-educativ elaborat de partid.